

részéről
-án hatá-
jegytelen
tangságba

tulajdon-
az állat
árverésen

unius hó

ov Ilija,
ró.

494-3.3

ény.

ennel köz-
ség, mint
a községe-
1902. evi
sztus 15-ig
be adadni
1902. jun.
a községe-

zakra 240
l letendő.
yzői irodá-
thetők.

junius hó

rkenheuer,
biró.

332-x 14

M.

gyógyszer a
f. elávitlja
sa van torok-
megszüntet
ségét, külö-
ntítő hatása,
étvágyat és
néel, minden
7. Külsőleg
pattanások,
é, felpattog-
yt, fülfajást
egbiztosabb
zót eredeti
nden posta-
recgovinába
la üvegnél
az összeg

nél is a

tök és utol-
gyermekágyas
Bek, sófolys,
ilánk, homok,
reg, pórsenes,
yas, gyermek-
ánvét mellett
áll rendel-
egy és a cím:

annál jobbak
többnyire már
len és hatas-
valódi, olcsó,
ulható esélire
kérjük azokat

Sauerbrunn

C. Brady

vin. ta.

forrásu
nor- és

ök.

kepálya,

er étlap

nya.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 133. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre --- 24 kor.
Félévre --- 12
Negyedévre --- 6
Egy hónapra --- 2
--- Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, június 13.

A tordai szerződések.

Nagybecskerek, június 13.

I.

A sajtó mostanában megint sűrűn foglalkozik a tordaiak ügyével, még pedig néha ugyancsak vastag tévedésekben leledző cikkekben. Ezek a különösen a vidéki sajtóban ismétlődő tévedések készítenek bennünket arra, hogy mi is hozzászóljunk a torontál-tordaiak komplikált ügyéhez.

Torontál-Torda községének lakossága az ottani uradalommal kötött bérleti szerződés teréről még 1898. évben át akart lépni a tulajdonos jogaiba és elhatározta, hogy megvásárolja a Pejacevics grófok tordai uradalmát. Ezen elhatározásnak rugója az volt, hogy a tordaiak bíróték annak, hogy az uradalom tordai birtokát eladni szándékozik s nehogy idegen s oly kézre jusson ez a birtok, mely veszélyessé válhatnék a lakosságra, érlelődött meg bennük a vásárlási szándék. Maguk az örökösök is a magyar sziget védelme érdekében első sorban Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek ajánlották fel birtokukat, hogy az telepítési célokra vásároltassék meg. Azonban a földmívelésügyi miniszter ur kijelentette, hogy telepítési célokra a birtokot meg nem vásárolhatja, mert a költségvetési hitel keretén belül megfelelő összeg rendelkezésére nem áll. Kilátásba helyezte azonban, hogy erkölcsi és műszaki támogatásával hajlandó a tordai magyarság birtokszerzési szándékát támogatni és ezen elhatározását tudatta is Torontálmegye volt főispánjával.

Ezen az alapon indult meg azután a volt főispán kezdeményezésére a megye közönségének közvetítése mellett a birtok megszerzésére irányuló törekvés.

Mielőtt azonban a birtokvásárlás ügyében döntő lépés tétellett volna, igen helyesen, a törvényhatósági bizottság az alispán elnöklete alatt: Rónay Ernő, Winkler Ignác és Bezuk Lajos urakból álló küldöttséget menesztett ki azzal az utasítással, hogy az eladó örökösökkel lépjenek érintkezésbe az eladási, illetve vételi feltételek iránt, annak megállapítására, hogy a birtok telepítési célokra alkalmas-e, továbbá az előmunkálatok foganatosítása, valamint a kölcsönfelvétel s az ügylet végleges lebonyolítása iránti javaslattétel végett.

Ez a küldöttség nagy értékű munkálatot terjesztett be, amely a megye közönségének további elhatározása alapjául szolgált.

Ez képezte az 1899. évi májusi közgyűlés elhatározásának alapját, amidőn kimondotta a bizottság, hogy a birtok megvásárlásánál anyagi áldozatot nem hozhat, de erkölcsi támogatásának egész erejével hozzájárul az eszme kiviteléhez, anélkül, hogy szavatosságot vállalna; a vétel tekintetében a közvetítői szerepet a tordai lakosság és gróf Pejacevics örökösei között szíves készséggel tovább folytatja és arra való tekintettel, hogy a birtoknak az örökösök által megszabott legutolsó eladási árát 1,875.000 frtot a bizottság magasnak tartja, elhatározta, hogy indokolt és a kiküldött bizottsági urak számításainak felhasználása mellett szerkesztett levélben megkeresi gróf Pejacevics örököseit, hogy a tordai uradalom vételárát méltányosabb összegre szállítsák le.

Ezen elhatározás indokát azon nagy értékű munkálat képezte, melyet a kiküldött urak dolgoztak ki, a melyből számszerű adatokkal bebizonyítható, hogy a birtokvásárlásból eredő teherviselés aránytalan volna a várható jövedelemmel s a miből kitűnik azon körülmény is, hogy a mai bérleti viszony sokkal kevésbé súlyos terheket ró a lakosságra, mint róna a tulajdonjoggal kapcsolatos megterhelhetetés.

Itt legfényesebben beszélnek a rideg számok. Amikor ugyanis a törvényhatósági bizottság levéllgel felkérte az örökösök képviselőjét a vételár leszállítására, az előtte fekvő előmunkálatokból számszerűleg kimutatta, hogy a már említett vételár mellett a tordai magyarság nem boldogulhat.

A torontál-tordai uradalom ugyanis magában foglal:

6555 ³³¹ /1600 hold	szántót,
78 ⁰⁰⁴	rétet,
736 ⁵⁵⁸	legelőt
13 ¹²⁸³	erdőt,
115 ⁸⁸⁴	szőlőt,
1 ²²³	kertet,
14 ³⁴⁵	belsőcséget,
146 ¹⁰⁹	terméketlen területet, vagyis összesen

7660⁵⁴²/1600 kataszteri holdat.

Ezen birtoktestet terhelik évente a következő adók és egyéb köztartozások:

Állami adója	23.094 frt 37 kr.
Temes-bégavölgyi sors. kölcsön	3143 frt 35 1/2 kr.
Temes-bégavölgyi sors. kölcsönkezelés	1625 frt 57 1/2 kr.
Felsőtisza-i kölcsön	2650 frt 55 kr.
Felsőtisza-i kölcsön kezelés	1210 frt 06 kr.
Utadó (10%)	2309 frt 43 kr.
Megeyi adók (5%)	1504 frt 72 1/2 kr.
Az országos betegápolási pótadó (3%)	692 frt 83 kr.
Összesen	36.230 frt 85 1/2 kr. adó.

Ehhez járul még a községi pótadók nem megvetendő összege, 1901. évben a községi pótadó 58% levén, ezen teher is kitenne 13.393 frt 72 krt, vagyis az előbbi összeggel együtt 49.624 frt 57 1/2 krt, a mihez az iskolai 5% és ovodai 3% pótadót is hozzá kell számítani még.

A birtok jövedelmezőségét pedig a következő számadatok tüntetik föl:

A kataszteri tiszta jövedelem 67.239 frt 07 kr., ezzel szemben az uradalom kimutat 90.321 frt 40 kr. tiszta jövedelmet; e kettő közötti arányszám 78.780 frt 23 1/2 kr. Vagyis ezen tiszta jövedelemmel szemben állana 49.624 frt 57 1/2 kr. évi közteher. Maradna a lakosságnak a törlesztéses kölcsön fizetésére összesen 29.155 frt 66 kr.-nyi összege.

Ez az összeg azonban a törlesztésre is alig elég, úgy hogy jövedelme 50 éven át a lakosságnak mi sem volna.

Ez kitűnik a következő számadatokból:

II.	
Feltéve, hogy a kölcsönt nyújtó pénzügyintézet az ingatlanra 60% kölcsönt engedélyezze és becsülné	
a 6555 ³³¹ hold szántó-földet 280 frttal	1,835.457 frt 92 kr.
a 736 ⁵⁵⁸ hold legelőt 140 forinttal	103.488 frt 81 kr.
a 73 ⁰⁰⁴ hold rétet 170 forinttal	13.250 frt 42 kr.

a 115⁸⁸⁴ hold szőlőt 700 forinttal . . . 80.886 frt 75 kr.
a 13¹²⁸³ hold erdőt pedig 250 frttal . . . 2700 frt — kr.
Ez kitenne összesen 2,035.783 frt 90 krt. Ehhez, ha még felvétenék

a 146¹⁰⁹ hold terméketlen területből csapás és szérű 120 hold mint szántó á 280 frt . . . 33.600 frt — kr.
26 hold terméketlen terület á 100 frt . . . 2606 frt — kr.
Mindössze felbecsült érték lenne . . . 2,071.990 frt 71 kr.

Erre volna a legmagasabb kölcsön 60%-ban 1,245,194 frt 42 kr. Ehhez hozzávéve a 225 östelepes által birt 1125 hold megváltási földet és számítva, hogy annak maradjon 300 frttal becsültetnek föl az kitenne 337.500 frt, erre van még az uradalommal 7 annuitásra követelése 90.000 frt, maradna 247.500 frt; ezen összegre ismét számítva a 60% jelzáloghitelt, ez kitenne 148.500 frtot, vagyis összesen az egész engedélyezhető hitel 1,391.694 frt 32 kr.

Mielőtt szembe állítanók ezen összeggel a viselendő évi terhet, szükséges, hogy a vételárát állapítsuk meg.

Az örökösök által kért utolsó ár kitesz 1,875.000 forintot; a kiküldöttek pedig a birtok árát következőképp állapítják meg: becslés szerint, a forgalmi érték alapján 1,586.409 frt 24 kr., a kataszteri tiszta jövedelem 20-szorosa tenne 1,344.781 frt 40 krt, a tényleges tiszta jövedelem 20-szorosa 1,806.428 frt, ez utóbbi három összeg arányszáma tenne 1,579.206 frt 21 krt, amely összegért kérte is a megye közönsége a birtok átengedését.

Nem az örökösök által fentartott vételárát, hanem ezen alacsonyabb középárát véve irányadóul, a hitelművelet következőképp alakulna: A 60%-os hitelösszeg kitenne 1,391.694 frt 32 krt; a vételár a becslés közép aránya szerint 1,586.409 frt 24 krt, vagyis a hitelművelet befejezte után 194.814 frt 82 kr. hiány maradna még mindig fenn, a melynek mikénti fedezetéről a pénztelen lakosság, hogy miként volna képes gondoskodni, megoldatlan kérdés maradna.

De számítva ezen középárnyos vételárát, ha a birtok ezen összegért beszerezhető lenne, az egyes telepésekre jutó 10 hold föld után 280 frt becsárt véve alapul, amely 2800 frtot tenne ki, kellene fizetni a következő összegeket évente:

A 60%-os kölcsön után 5 5/8% tőke és kamatot 94 frt 50 kr., 1 1/2 hold legelő és rét után 155 frt átlagos becsárban 232 frt 50 kr. 60%-os kölcsöne után 5 5/8% tőkét és kamatot 7 frt 84 kr., földadót a szántó után 24 frt 20 kr., földadót a legelő után 1 frt 77 kr., csak 40% közköltiséget véve alapul, községi pótadóban 10 frt 16 krt; 10% jövedelmi pótadót 2 frt 60 kr., 3%-os megyei pótadót 76 krt, 5%-os iskolai adót 1 frt 30 kr., 3%-os ovodai pótadót 76 krt; 10%-os pótadót 2 frt 60 krt, 2% belrendőrségi hozzájárulást 0-50 frt, Temes-bégavölgyi járulékot (holdja 62 kr.) = 7 frt 13 krt; országos betegápolási 3% pótadót 76 krt; felső-tiszai ármentesítő járulékot, holdanként 50 krt, az egészért 5 frt 75 krt, összesen 160 frt 62 krt

Árfolyamvesztést, átiratást, nyugtábeléget nem számítottunk, pedig ez is jelentékeny összeggel szerepelne.

Ha most már ezen évi átlagos kiadást holdanként számítva egybevetjük a várható évi jövedelemmel, kitűnik, hogy teljesen pénz nélkül vásárolható birtok évi jövedelméből a kiadások egyáltalában nem nyerneket teljes fedezetet és a tordaiaknak reá kellene fizetniök, mert az évi teher holdanként 13 frt 96 krral véve 104.731 frt 15 krt tesz ki, míg az ezzel szembeállítható jövedelem a kataszter alapján csak 67.239 frt 07 kr., az uradalom kimutatása szerint 90.321 frt 40 kr., e kettő közötti arányszám alapján pedig 78.780 frt 23¹/₂ krajcár.

III.

Ezen számadatokból könnyen megállapítható az, hogy bármily sanyaru helyzetben levőknek állítanak is a tordai birtokosok, a mai bérleti rendszer mellett sokkal könnyebben élhetnek meg, mint akkor, ha teljesen vagyontalan állapotukban tisztán kölcsönpénzből vásárolnák meg a tordai uradalmat. De ne hagyjuk ki a számításból azon következményeket sem, a melyek a még hiányzóknak jelzett 194.814 frt 82 krnyi összegnek miként való fedezéséből természetesen előállani fognak. Ez a lehető legjobb esete különben a birtokvásárlásnak. A valóságban azonban, miután ezen számítás, hogy úgy mondjuk gazda nélkül történt, még súlyosabb viszonyok állának elő. Nevezetesen a tulajdonosok az általuk megállapított vételárból engedni nem hajlandók. Ez esetben pedig a birtok megvásárlása határos a lehetetlenséggel, a terhek viselése pedig egyenesen képtelenség. Szomorú, de való, hogy ezen a nemzetiségek közé ékelt magyar sziget, a számok reális adatai szerint nem juthat abba a helyzetbe, hogy a tordai birtokot önerejükkel megvásárolhassák, mert ennek megdönthetetlen következménye lenne a lakosság egész egyetemének teljes elpusztulása, a terhek alatt való elvérzése.

Bármennyire viselje is szívén valaki — a miként mi is szívünkön viseljük — a tordaiak helyzetét nem kívánhatja, hogy a jelen körülmények között, a birtokvásárlás tényének egyenes következményeként ez a szegény magyarság végpusztulásba jusson. Mert világos, hogy — ámbár súlyos terhei vannak ma, — helyzete ma kedvezőbb, mint lenne a birtokvásárlás után.

—t.

Nyilatkozat.

Dr. Pap Géza országgy. képviselő lapunk felelős szerkesztőjéhez a következő sorokat intézte:

Tisztelt Barátom!

A „Nagybecskereki Hírlap“ felelős szerkesztője nem lévén hajlandó alábbi levelemet teljes szövegében lapjában közölni, arra kérek, légy kegyes annak lapodban helyt adni.

Üdvözlettel

Pap Géza.

Budapest, 1902. június 12.

Tisztelt szerkesztő ur!

A „Nagybecskereki Hírlap“ f. é. június hó 11-én megjelent számában „A csörgő sipkások“ címmel egy vezércikk jelent meg, melyben egy tószat felemlítése révén, minden kételety kizárólag személyem s politikai működéseimre is célzás történik olyformán, hogy azt szó nélkül nem hagyhatom.

Mindenkinek joga van a közéletben résztvevő egyének működését bárhol s bármikor tárgyilagos bírálat alá vonni, arról kedvező, vagy kedvezőtlen véleményt mondani.

Ez a cikk azonban túl megy ezen a határon, mert minden magyarázat nélkül meggyanusítja őszinte, igaz liberalis felfogásomat, durva kifejezésekkel jellemzi és hazug világitásba helyezi közéleti mű-

ködésemet, annak indító okait, úgy hogy azokat, mint igaztalan, a valónak meg nem felelő gyanúsításokat a leghatározottabban kell hogy visszautasítsam.

Nincs helye itt annak, hogy politikai felfogásomat és működésemet, önzetlen s mindenkor a közjóra irányuló törekvésemet fejtegessem, de fájjalom azt, hogy ép azon a helyen, ahol ezen irányu felfogásomat és működésemet kell hogy ismerjék, meggyanusítottam csupán azért, mert egy férfinak — akinek közéleti tevékenységével az utolsó időkben nem mindenben értettem egyet — általános munkássága és szorgalma iránt, távozásakor egy tószatban némi elismeréssel voltam.

Pap Géza.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/26 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/46-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Fogműterem. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Koronaszálloda mellett.

Június 22. Országos vívóverseny.

Július 6. Kereskedő ifjak egyletének mulatsága a kincstári erdőben.

— **A városi tanács** tegnap délután dr. Grandjean József elnöklésével ülést tartott, a melyen tárgyalta fontosabb ügyekről hirovatunkban számolunk be.

— **Személyi hír.** Máthé Géza, Torontál-vármegye segédtanfelügyelője, ki egészsége helyreállítása céljából hat hétig Herkulesfürdőn üdült, tegnap visszaérkezett Nagybecskerekre és ismét megkezdte hivatalos működését.

— **Magyar név.** A belügyminiszter Janó József kis-oroszi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „János“-ra kért átváltoztatását megengedte.

— **Torontáli küldöttség a földmívelési miniszternél.** Aurélháziról tegnap délelőtt küldöttség járt Darányi Ignác földmívelési miniszternél Budapesten. Egy, a község határában levő ötszázholdas területet Torontálból át akarnak csatolni Temes megyébe s ez az aurélházi telepések közterheit növelné. Egyéb panaszuk és kérelmük is volt a küldötteknek. A többek között az, hogy ezelőtt csaknem egy évtizeddel hibásan hajtottak be rajtok 14.000 forint földadót s most, hogy a hibát kinyomozták, alkalmas korrekurát kérnek. A küldöttséget Csávossy Béla udvari tanácsos, képviselőházi háznagy akarta vezetni, de hirtelen rosszul lett és Desseffy Arisztid háznagyti titkár vette át a deputációt. Elmondotta a miniszternek a kérelmet részletesen s Darányi Ignác földmívelési miniszter átvéve a küldöttség irásait, készséggel jelezte, hogy a dolgot sürgős tanulmány tárgyává téteti és biztosítja Aurélháza telepésnépét, hogy ügyét szívesen veszi pártfogásába.

— **A Steinbach-siremlék leleplezéséhez.** Steinbach Antal siremlékének tegnapi leleplezése alkalmából Sajó Sándor székesfővárosi iskolaigazgató táviratilag üdvözölte az egybegyűlt ünneplő tanítókat kegyeletes ténykedésük alkalmából. Sajó nevelt fia volt az elhunytak, ki őt, mint teljesen árvát, zsenge gyermekkorában magához fogadta és saját költségén felneveltette. A sürgöny, mely csak az ünnepség után érkezett meg, szósz szerint így hangzik:

„A jó ember sírkő avatására egybesereglett délmagyarországi kartársak! Lobogtassátok fenn az örökségül reátok maradt zászlót, melyen örök jelszóként ragyog: a szelidség és a szeretet. Sajó Sándor.“

— **Az aradi püspökválasztás.** Az aradi gör. kei. román egyházmegyei zsinat tegnap Metianu János metropolita elnökle alatt választotta meg Goldis József püspök utódját. A 60 zsinati képviselő közül eljött a választási eljárásához 58; ezek közül leszavazott 56, — a két jelölt nem szavazott. A szavazás eredménye a következő volt: Mangra Vazul kapott 30 szavazatot, Hamsea Ágost 26 szavazatot. E szerint Mangra Vazul négy szótöbbséggel választották meg püspökké.

— **A városi mezőgazdasági bizottság** ma délelőtt fél 12 órakor dr. Grandjean József polgármester elnökle alatt ülést tartott, a melyen azt tárgyalta, hogy az állami méntelep jun. 15-ikén

tul is itt maradjon-e a városban. A bizottság úgy határozott, hogy a méneket nem tartják itt továbbra, miután a városi kanca-állomány legnagyobb részben fedezve van s néhány fedezetlen kancéért nem terhelheti magát a város újabb költségekkel.

— **Hivatalvizsgálat a kir. ügyészségnél.** Lobbmayer István szegedi kir. főügyész a nagybecskereki kir. ügyészség megvizsgálását befejezte. A főügyész mindent kitűnő rendben talált és legteljesebb elismerését fejezte ki. A főügyész tegnap elutazott városunkból.

— **A községi iskola államsegélye.** Nagybecskerek városa tudvalevőleg folyamodott a kultuszminiszterhez, hogy a községi iskola újabb 752 koronára leszállított államsegélyét emelje föl az azelőtt adott 6664 koronányi összegre. A kultuszminiszter most értesítette a várost, hogy sajnálja, de a kérésnek fedezet hiányában nem tehet eleget. Különben is a községi iskola államosítása folyamatban van és ez évi szeptember elsejével már állami kezelésbe megy át s így a kérés tárgytalan.

— **A kövezés.** A városi tanács tegnapi ülésén tárgyalta a kövezési munkálatokra kiírt árlejtés eredményét. A városi tanács elhatározta, hogy Reitter Mór 10%-os árengedménnyel tett ajánlatát elfogadásra ajánlja a képviselőtestületnek, azonban az ötezer darab lukareci kockakőre és a hat vagon ciklopszkőre nézve azt fogja javasolni, hogy azt a város házilag szerezze be.

— **Nagybecskerek alapítványa a temesvári fa- és fémipari iskolában.** Nagybecskerek városa a temesvári állami fa- és fémipari iskolában két ingyenes táphelyet alapítványt tett. A városi tanács tegnap elhatározta, hogy a két alapítványi helyre a pályázatot kiírja.

— **A közadók beszédese.** A városi adóhivatal előterjesztést tett a tanácsnak, hogy miután Felső-Muzslyán az adóbeszedési előmunkálatokat befejezték, intézkedjék a tanács, hogy az adók beszedésére a megfelelő személyzet kirendeltesse. Az előterjesztés alapján a város Felső-Muzslyán a közadók beszédésével megbizza Horváth Mihály felső-muzslyai közbirtokossági pénztárost és Binder Ferenc városi pénztári számtisztet.

— **A himlőoltás.** Hétfőn, folyó hó 16-án lesz az utolsó himlőoltás, amelyre mindazokat megidéztek, akik eddig elmaradtak. A himlőoltást dr. Weiserschan és dr. Menczer városi orvosok fogják végezni.

— **Uj postahivatal.** A temesvári m. kir. posta- és távirat-igazgatóság közhírré teszi, hogy Torontál-vármegye Kevi-Szőllős községében f. évi június hó 16-án postahivatal lép életbe, mely levél, pénz- és csomagküldemények, 1000 koronáig terjedő postautalványok, utánvételek és postai megbízások felvételével, továbbításával és leadásával, továbbá postatakarékpénztári teendőikkel van megbizva. Az új postahivatal összeköttetését a Versecz—Széchenyi—Alibunár közt közlekedő 147. számú kalauzposták útján nyeri és kézbesítési kerülete Kevi-Szőllős községre terjed ki.

— **Sertésvész Nagybecskereken.** Nagybecskerek város sertéseire tegnap beköszöntött a veszedelem: kiütött a sertésvész. Fülep György m. kir. városi állatorvos ugyanis tegnap két gyanus tünetek között elhullt sertést boncolt föl és hivatalosan konstataulta, hogy azok sertésvészben pusztultak el. A veszedelem ugyan még csak szórványosan mutatkozik, mindazáltal a városi hatóság a legszeleesebb körü intézkedéseket rendelte el a vész továbbterjedésének megakadályozására. Dr. Grandjean József polgármester elrendelte, hogy az összes járlatokat a tulajdonosoktól szedjék be, a sertéseket tegyék zár alá és azokat a sertésvész teljes megszüntéig a közlegelőre kihajtani nem szabad. A polgármester egyttal elrendelte a sertés hetivásárok beszüntetését is.

— **Italméresi engedélyek.** Goldstein Gizella és Delfel Zsófia italméresi engedélyért folyamodtak. A városi tanács tegnap tárgyalta kérvényeiket és elhatározta, hogy javasolni fogja, hogy az italméresi engedélyt a kérvényezőknak adják meg.

— **A városi szállótelep eladása.** A város tudvalevőleg elhatározta, hogy a tulajdonát képező 9 hold és 369 négyszögölnyi részben termő, részben telepítés alatt álló szállótelepét eladja. A városi tanács tegnapi ülésében elhatározta, hogy a szállótelep eladására kiírja az árverést. Az árverés július 7-ikén délelőtt 9 órakor lesz Zachariás tanácsos hivatalában, a hol a szállótelepet 17457 korona 12 fillér kiküáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek örök áron eladják. Ha a szállótelepet egészben nem sikerül eladni, akkor nyolc parcellára osztva részletekben is eladják.

Megharapta a kigyó. A Liptay-féle szőlőtelepben tegnap délután egy kigyó megmarta Verle Mihály munkást a jobb alkarján. A kigyó marása veszélyessé nem válhatott, mert Verlének volt annyi elővigyázata, hogy az alsó karját a harapás fölött azonnal elkötötte és dr. Menzler Izidor orvoshoz sietett, ki is a sebet kellő módon kitisztította és ellenméreggel befecskendezte.

Véres lakodalmom. Bobdán nemrégiben Karabás Miklós lakodalmát ülték meg és miközben az esküvő után a templomból haza felé tartottak, Karabás Juon revolverrel lövöldözött, miként az Bobdán szokás. De úgy látszik, hogy már előzetesen jól bepálinkázott és így vigyázatlanságból meglőtte Vancsa Miklóst, jó cimboráját. A súlyosan megsérült embert a zombolyai kórházba szállították, ahol a napokban meg is halt. Boncolásánál jelen volt Lösch Antal zombolyai kir. járásbíró és Charsch Dezső nagykikindai kir. ügyész.

Körözött pénzhamisító. A szegedi büntető-törvényszék kilenc hónapi fogházra ítélte Fodor István nagykikindai illetőségű földmivest, pénzhamisítás vétsége miatt. Az ítélet jogerőre emelkedett, de a pénzhamisítót nem találják. Fodor István csendőr volt és a 62. közös gyalogezredben mint szakaszvezető szolgált. A törvényszék most országos nyomozását rendelte el.

Megdobált személyvonat. Az arad-budapesti személyvonatot tegnapelőtt délelőtt Lökös-háza mellett kövekkel megdobálták. Az egyik kődarab a homlokán ért egy III-ad osztályú utast és könnyebb sérülést ejtett rajta. A dobálózó alak megfutamadott és a csendőrség — melynek jelentést tettek a dologról — mindeztideig nem tudta felderíteni kiletét.

Szerelmi dráma Melenczén. Ily cím alatt közölt híreinkre vonatkozólag Melenczéről arról értesítik lapunkat, hogy a dolog ilyen formában nem felel meg a valóságnak.

Virágbarátok! A „Florol” virágrágya-kivonat használata bámulatos hatással van a virágok fejlődésére, színpompája és illatára. Postán bérmentve küldi 1, 2 1/2 és 4 korona ellenében Waltersdorfer J. Pál droguista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 8/r.

A Béga vizállása.

A temesvári folyammérnökség jelentése szerint június 13-án a Béga vizállása a következő volt:
 Temesvár + 0'18 apadó.
 Nagybecskerek + 1'10 áradó.
 Títel + 4'95 áradó.

Irodalom.

* „A szövetségi magtárak különös fontosságáról hazánkban” című tanulmány jelent meg a napokban Poroszkay Béla, a torontálvármegyei közp. hitelszövetkezet elnökétől. A szövetségi magtárak hasznának általános fejtegetése után szerző az egyes németországi államok által ugyanazok létesítése és szaporítása érdekében hozott törvényeket és tett rendelkezéseket ismerteti, azután számos adatokkal bizonyítja, mely előnyök háramlottak azokból a gazdaközönségre. Folytatólag szerző előadta azon nézetét, hogy a külföldi tapasztalatok tekintetbe vételével mily eljárás lenne nálunk hazánk egyes vidékeinek különböző gazdasági viszonyai szerint követendő, e célból mit kellene a törvényhozásnak, hatóságainak és társadalmunknak tenni, végre mily módon lenne a birtokosztály elnyerése a gazdasági áruhitel égető kérdése célszerűen megoldandó? A Pleitz Fer. Pál nagybecskereki nyomdájában megjelent, egy koronáért kapható időszerű kérdéseket érdekesen tárgyaló munkát főleg a szövetségek igazgatóinak és azoknak ajánljuk, kik szövetségi életünk fejlesztése iránt érdeklődnek.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 13-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 13.

A képviselőház ma délelőtt Apponyi Albert gróf elnöklésével ülést tartott.

A képviselőház megszavazta a Ház költségvetését a jövő évre, továbbá Holló Lajos, Madarász József és Pichler Győző felszólalása után tudomásul vette az elnökség jelentését az új országgházba való költözésről.

Az új József műegyetem építése ügyében Zboray Miklós kifogásolja, hogy a műegyetem építését kéz alatt adják ki,

mert annak az lesz a vége, hogy folytonos újabb pótlékkal áll elő a kormány.

Várady Károly határozati javaslatot nyújt be, hogy az új műegyetemet mindaddig ne építsék meg, míg a tanítók fizetését nem rendezik.

Hieronymy Károly és Molnár János megjegyzései után Wlassics Gyula kultuszminiszter kijelenti, hogy nem lehet az egyik kulturintézménnyel a másiknak rovására lenni. Kéri a javaslat elfogadását.

A többség a javaslatot elfogadja. Darányi Ignác betérjeszi a gazdasági munkások segélypénztáráról szóló törvényre vonatkozó reformjavaslatát, melyet a ház elfogad, csupán Csernoch János fejezte ki azt az óhaját, hogy a miniszter a jövőre a segélypénztárt terjeszse ki a házi cselédekre is.

Ezután Széll Kálmán miniszterelnök válaszol Visontai Somának a hármasszövetség ügyében tett interpellációjára.

A miniszterelnök kijelenti, hogy a hármasszövetségre szükség van. Mind a három szerződő állam óhajtja és akarja a szövetséget. A szerződés éppen úgy kötelezi a szerződő feleket, mint a régi és a tartalma is egy a régivel. Bülow utazásaira vonatkozólag azt mondja, hogy diplomáciai tárgyalásokról nem nyilatkozhat. Ami a kettős szövetséget illeti, megnyugtathat mindenkit, hogy azt is csak a béke érdekében kötötték. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Visontai nem veszi tudomásul a választ, a többség azonban tudomásul veszi.

Megmérgezett család.

Budapest, június 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Pécsről táviratozzák, hogy Darány somogy megyei községben Latzkó István földmives 14 tagu családjával tegnap este gombát evett. A gomba mérges volt, még pedig annyira, hogy a család tagjai közül nyolcan meghaltak. A vizsgálatot megindították.

A szász király betegsége.

Budapest, június 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sybillenorthból táviratozzák, hogy a szász király állapotában újabban nem mutatkozott lényeges változás, de azért az orvosok még sem bízhatnak felgyógyulásában.

A bolgár fejedelem Pétervárott.

Budapest, június 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról táviratozzák, hogy a peterhofi nagy palotában adott ebéd után a vendégek összegyűltek a fehérteremben, ahol Ferdinand fejedelem Miklós cárhoz beszédet intézett, amelyben arra utalt, hogy a bolgár nép hálásan megemlékezze cári felszabadítójáról és az orosz felszabadító-harc nagy eseményeiről, az újra feltámadt Bulgária fővárosában emléket állít, amelynek másolatát a fejedelem a bolgár nép hálás elismerésének kifejezése mellett átnyújtja a cárnak. Azután Cankov Dragan, a bolgár szobranje elnöke arra kérte a cárt, hogy az emlék leleplezésére jöjjön el Szófiába. Ugyanezt a kérelmet fejezte ki a szoborbizottságnak két felirata, a melyet a cár előtt felolvastak.

Földrengés.

Budapest, június 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból táviratozzák: A tegnapi mára virradó éjjel Perában erős földrengés volt, melyet földalatti zörejek kísértek.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. június 13.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilős	50 kilogr. ára		kilős	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj	76	9.20	80	9.50	9.65
Pestvidéki	uj	76	9.15	80	9.45	9.55
Bánsági	uj	76	9.10	80	0.—	0.—
Bácskai	uj	76	9.15	80	0.—	0.—
Rozs	uj	kilós		kilós		
	uj	70—75	7.35	7.45	7.35	7.35
Árpa	uj	kilós		kilós		
	uj	60—62	6.10	6.20	6.10	6.20
	uj	62—64	5.75	6.—	5.75	6.—
	uj	64—66	0.—	0.—	0.—	0.—
	uj	39—41	7.—	7.15	7.—	7.15
Zab	uj	kilós		kilós		
	uj	39—41	7.—	7.15	7.—	7.15
Tengeri ó	uj	kilós		kilós		
	uj	39—41	7.—	7.15	7.—	7.15

Határidő-üzlet.

Budapest, június 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén úgy a kereslet, mint a kínálat meglehetősen ingadozó volt s az árak részben emelkedtek, részben estek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza júliusra	9.30—9.35
„ októberre	8.90—8.01
Rozs októberre	6.63—6.64
Uj tengeri	5.14—5.15
Tengeri augusztusra	5.21—5.22
Zab októberre	5.76—5.78
Repce	11.75—11.85

Közgazdaság.

Ingtalanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1902. évi május hó 30-tól 1902. évi június hó 12-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozás történt:

Keil János tulajdonát képező 800 négyszögöl szőlőt megvette Váci Imre és Pásztor István.

Jung István és társai tulajdonát képező 2 hold szántót megvette Mesznik Imre 850 koronáért.

Gojkov Próka tulajdonát képező 400 négyszögöl szérüskertet megvette Gojkov Ráda 200 koronáért.

Czveanov Lyubáné Lenka tulajdonát képező 3 hold 800 négyszögöl szántót megvette Tyurcsin Mladen és Stevan 3000 koronáért.

Ózv. Czveanov Lyubáné Lenke tulajdonát képező 4 hold szántóföldet megvette Popov Száva és Danica 2450 korona 56 fillérért.

Ózv. Czveanov Lyubáné Lenka tulajdonát képező 3 hold 800 négyszögöl szántót megvette Czveanov A. Zsiva 2655 korona 20 fillérért.

Radovancev Isza tulajdonát képező 9 hold szántóföldet, 1000 négyszögöl szérüskertet és 1542 ö. sz. házat megvette Radovancev Zsiva és Gyurica 50 koronáért.

Tripsin Zsiva tulajdonát képező 280 négyszögöl házhelyet megvette neje Tripsin Drága 1000 koronáért.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

- Zsombolyáról:** délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
- Módosról:** minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
- Pancsováról:** délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
- Temesvárról:** délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
- Verseczről:** délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
- Alibunárról:** este 7 óra 23 p.
- Zsombolyáról:** (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
- Budapest—Szegedről:** reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
- Budapest—Nagykikindáról:** este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

- Módosra:** reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
- Pancsovára:** reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
- Temesvárra:** reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
- Verseczre:** reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
- Alibunárra:** reggel 3 óra 25 p.
- Módosra:** minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
- Zsombolyára:** (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
- Szeged—Budapestre:** d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
- Karlova—Nagykikindára:** reggel 6 óra 7 p.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodáorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalok kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a háziorvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalok kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így keil címezni:

State Medical Institute, 16.

Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesítendőek.

(18—x.44)

<p>Novák János Novák János vésnök és emailirozó BÉCS XVI., Koppstrasse 34.</p>	<p>A legtöbb egyesület és klub szállítója. Legelőnyösebben megrendelhetők: Jelvények, díszérmék és kitüntetések arany, ezüst és bronzban kerékpárosok, evezősök és vitorlázók, atléták, lövészek, tornázók, dalegyleti tagok, vadászok, hadastyánok, tűzoltók stb. számára. Mintákat kívánatra bérmentre küldenek mindenfelé. Elsőrendű ajánlatok.</p>
---	--

Torontálvármegye antalfalvai járás főszolgabirójától.

6927. I. sz. 1902.

508-32

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye antalfalvai járásba kebeleztet Lajosfalva nagyközségben nyugdíjazás folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A jegyzői javadalmazás áll:

1. 1200 korona készpénzfizetés.
2. 200 korona napidíj átalány.
3. Szabad lakás.
4. Marhalevél jövedelmen kívül szabályrendeletben megállapított magánmunkálathoz járó díjak.
5. 160 korona anyakönyvvezetői tiszteletdíj.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy ebbeli minőségüket és eddigi alkalmaztatásukat igazolva szabályszerűen szerkesztett kérvényeiket az antalfalvai főszolgabíróhoz folyó évi június hó 30-ig benyújtsák.

A választás határideje külön napra ki fog iratni.

Antalfalván, 1902. évi június 10.

Lowieser Imre,
főszolgabíró.

Torontál helyi érdekű vasutak részvény-társaság.

270. T. H. É. V. sz. 1902.

511-1.1

Összehívási hirdetmény.

A „Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság“-nak Nagybecskerekben a vármegyeház kis tanácstermében 1902. évi június hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor tartandó

15-ik rendes közgyűlésére.

NAPIREND.

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt 1901. üzletévről.
2. Az 1901. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése, a felmentvény megadása tárgyában hozandó határozat.
3. Alapszabály módosítás, illetve az egységesen átdolgozott új alapszabályok elfogadása az 1901. évi június 5-én eszközölt választás fentartása mellett.
4. A felügyelő-bizottság új választása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tiszteletdíjának egy évi tartamra való megállapítása.

Azon részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak, kötelesek az alapszabályok 16. §-a értelmében részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, nyolc nappal a közgyűlés előtt Nagybecskerekben Torontálvármegye központi főpénztáránál letéteményezni. Az államkincstár, Torontálvármegye és Pancsova város közönsége az alapszabályok 16. §-a értelmében a részvények letétele alul mentesítvék.

Nagybecskerek, 1902. június 12-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

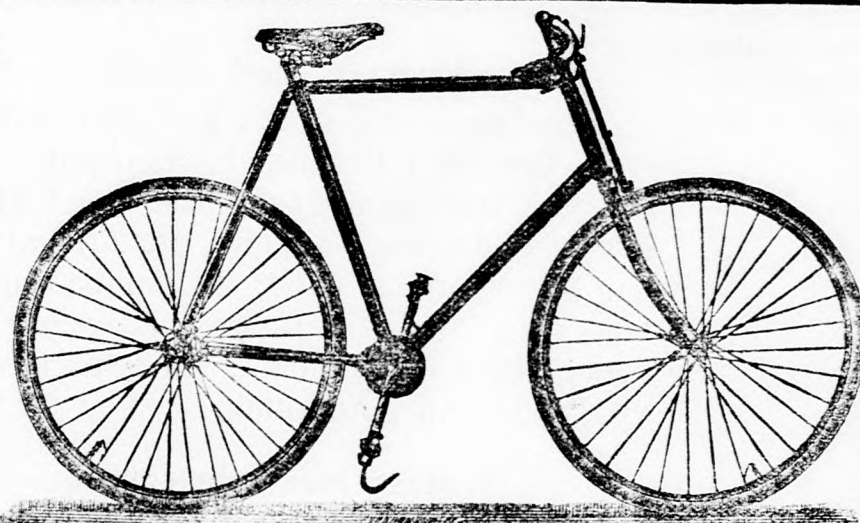
LAKÁS.

Két szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségek-ből álló lakás azonnal kiadó. Zápolya-utca 1-ső sz. alatt.

(319-x.41)

NOVÁK J. C., NAGYBECSKEREK.

Legjobb kerékpárok.

Javító műhely.

hagynók a „Pedalt“ és a legcsekélyebb visszalépéssel (Rücktritt) fékez.

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiacra és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek. „Waffenrad“, „Dürkopp“, „Norieum“ (lánc nélküli kitűnő minőség).

A legújabb találmány a szabadonfutó fogaskerék „Free Wheel“ (mit Rücktrittsbremse), igen czélszerű, mivel elfáradás esetén pihenőt enged anélkül, hogy el-

ÖZV. GUTTMANN JAKABNÉ

96. sz. helyközi telefon.

NAGYBECSKEREK.

96. sz. helyközi telefon.

Cémet-, mozaik- és színezett műkőlapok gyártása padlók és falak burkolására.

Cémet betonsövek.

Marha- és loitatóvalyuk, kagylók istállóba és legelőkre.

Lépesők és esatornakagylók.

Beton-, terazzo és aszfalt-munkák vállalata helyben és vidéken.

Sírbekerítések készítése

Nagy raktár építési anyagokból és pedig:

elsőrendű fehérmész, beocsini román- és portlandcément, gipsz, kátrány, karbolineum és tinktoral.

Mész és cémentet

waggon vételénél bármely állomásra eredeti gyári áron szállítok. Stukatur-nádszövet. — — — — — Elszigetelő lemez és elszigetelő anyag.

Kőfedőpép és aszfaltfedőpép.

Lenolajkence, továbbá száraz- és olajfesték minden árnyalatban.

24 féle kiváló minőségű homlokzatszín.

Saját gyártmányu gipszöntvények (szobrászmunkák.)

Kelheimi lapok. — — — — — Szoba és fali díszek.

(82r-20.10)

Naponta frissen vágott

spárga (Spargel)

Kurländer Imrénél

tűzifarakatár

Korona-utca 595. sz.

(387-x.22)

HIRDETÉSEK

FELVÉTERNEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.